

عنوان مقاله:

روابط بندال های کم فشار بریده و دوام یخبندان های بهاره ایران

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های دانش زمین، دوره 11، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

فرزانه جعفری - گروه جغرافیای طبیعی، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

غلامرضا براتی - گروه جغرافیای طبیعی، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

محمد مرادی - پژوهشکده هواشناسی، پژوهشگاه هواشناسی و علوم جو، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

بادهای غربی ضعیف در عرض های جغرافیایی بالا و میانی سبب بندال های کم فشار بریده می شوند و این بندال ها پدیده های جوی بادوام مانند موج های یخبندان را پدید می آورند. ایران در جنوب عرض های میانی هر ساله درگیر موج های یخبندان بهاره است. هدف ما در این تحقیق بررسی اثرات بندال های بریده بر دوام یخبندان در ایران بود. برای رسیدن به این هدف داده های دمای کمینه روزانه ۶۹ ایستگاه هواشناسی طی ۲۰ مارس ۱۹۶۸ تا ۲۱ ژوئن ۲۰۱۴ (برابر با فصل بهار در تقویم ایران) از سازمان هواشناسی تهیه شد. بر پایه جداول پراکنش دماهای گزارش شده و نمودارهای تغییرات فراوانی آنها، تعداد ۱۱۴ موج با دوام ۳ تا ۲۵ روز شناسایی شد. بررسی نقشه های هوای تراز ۵۰۰ هکتوپاسکال طی روزهای اوج بادوام ترین یخبندان ها نشان داد که سامانه غالب در ۱۸ موج یخبندان بندال ها از نوع کم فشار بریده بوده اند. این سامانه ها در پیرامون دریای خزر با مرکزیت شرق این دریا نمایان و برای روزهای متمادی ماندگار شدند و بادهای غربی را به دو شاخه اصلی در شمال و فرعی در جنوب تقسیم کردند. نتایج نشان داد چهار عامل شامل «جابجایی مورب کم فشارهای بریده از جنوب اسکانندیناوی به سوی فلات پامیر» و «حرکت شرق سوی ناهه ها»، هر دو در تراز ۵۰۰ هکتوپاسکال و «موقعیت رشته کوه زاگرس» و «مسیرهای ورود زبانه های هوای سرد پرفشار سیبری»، هر دو در تراز دریای آزاد؛ زمینه ساز نفوذ متقارن امواج یخبندان در غرب و شرق ایران بوده اند.

کلمات کلیدی:

یخبندان بهاره، کم فشار بریده، بندال، ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1267003>

